

Sökande forskare: Sebastian Lindblom, leg. sjukgymnast, medicine doktor
Institutionen för Neurobiologi, Vårdvetenskap och Samhälle, Karolinska Institutet och
Karolinska Universitetssjukhuset samt Mälardalens Universitet.

Ansökan till Neuro Stockholms stipendium 2025

Projekttitel: *"Making sense" – Förutsättningar för utveckling av lärande nätverk för en mer personcentrerad och sammanhållen vård och rehabilitering efter stroke*

Bakgrund

I Sverige insjuknar varje år ca 25 000 personer i stroke. Trots förbättrade akuta och medicinska insatser har många kvarvarande funktionsnedsättningar som påverkar livet långsiktigt – både fysiskt, kognitivt och socialt. Att överleva en stroke är inte slutet på sjukdomen – det är början på en lång rehabiliteringsresa, ofta präglad av ovisshet och brist på samordning.

Personer som haft stroke vittnar om svårigheter att förstå vad som hänt, att hitta rätt i vården, att få stöd som är anpassat efter deras behov samt att kunna återgå till ett fungerande vardagsliv. Trots att personcentrerad och samordnad vård efter stroke rekommenderas i nationella riktlinjer, saknas fortfarande kunskap om hur detta ska åstadkommas i praktiken.

Sjukvården är ofta uppdelad i stuprör där olika yrkesgrupper och organisationer arbetar var för sig. Detta gör det svårt att skapa ett sammanhållet stöd för patienter och deras närstående. Det är här vårt forskningsprojekt kommer in – vi vill förstå förutsättningar för hur man skulle kunna utveckla ett "lärande nätverk", där vården samverkar över organisationsgränser tillsammans med patienter och närstående för att förbättra vård och rehabilitering i Region Stockholm.

Syfte

Syftet med projektet är att utforska förutsättningar för hur lärande nätverk kan förbättra vården och rehabiliteringen för personer som haft stroke genom att:

- Förstå hur personer som haft stroke upplever sin situation efter stroke
- Identifiera hinder och möjligheter för att införa personcentrerad och sammanhållen vård och rehabilitering
- Samskapa ett lärande nätverk där vårdpersonal, chefer, patienter och beslutsfattare kan lära av varandra

Ett lärande nätverk är en samarbetsplattform där patienter, närstående, vårdpersonal och beslutsfattare utbyter erfarenheter, kunskap och idéer för att förbättra vård och rehabilitering. Det syftar till att främja gemensamt lärande, stärkt samverkan och en mer personcentrerad vård och rehabilitering. Målet är att skapa en vård där patienter blir sedda som personer, inte bara diagnoser – och där vården samordnas kring deras verkliga behov.

Sökande forskare: Sebastian Lindblom, leg. sjukgymnast, medicine doktor
Institutionen för Neurobiologi, Vårdvetenskap och Samhälle, Karolinska Institutet och
Karolinska Universitetssjukhuset samt Mälardalens Universitet.

Metod

Projektet genomförs i två faser och tre delstudier med kvalitativa forskningsmetodik och samskapande workshops:

Fas 1 – Förstå behoven (avser denna ansökan):

Delstudie 1: Design: En intervjustudie med ca 20 personer som haft stroke. Ett strategiskt urval säkerställer variation i bakgrund och erfarenheter. Individuella intervjuer genomförs vid fyra tillfällen under det första året efter stroke (från akut till kronisk fas). Data analyseras tematiskt, separat för patienter.

Delstudie 2: En etnografisk fältstudie som utforskar hur vårdpersonal, chefer, tjänstemän och beslutsfattare upplever sin roll, vardagliga praktik och möjligheter till personcentrerad sammanhållen vård och rehabilitering. Deltagare rekryteras från hela vårdkedjan för stroke exempelvis sjukhus, specialiserad rehabilitering och primärvård. Data samlas in via observationer i verksamheterna, intervjuer och fokusgrupper, och analyseras tematiskt för att identifiera mönster och skillnader mellan vårdgivarna samt identifiera hinder och möjligheter för en sammanhållen vård och rehabilitering.

Fas 2 – Skapa lösningar tillsammans:

Delstudie 3: Genom samskapande metodik och workshops utvecklas en prototyp av hur ett lärande nätverk skulle kunna utformas. Detta görs tillsammans med personer som haft stroke, närstående, vårdpersonal, chefer och beslutsfattare. I en serie workshops utforskas behov, idéer och lösningar med hjälp av gemensam visualisering, prototypframtagning och reflektion. Processen dokumenteras genom observationer, intervjuer och insamlade designmaterial, och analyseras tematiskt för att identifiera funktioner och faktorer som främjar samordningen och personcentreringen i vården och rehabiliteringen efter stroke.

Etisk godkännande

Projektet är godkänt av Etikprövningsmyndigheten, diarienummer: 2024-01211-01.

Förväntade utfall

Projektet förväntas leda till:

- Fördjupad kunskap om vilka behov och utmaningar personer som haft stroke och deras närstående har i olika faser av återhämtningen.
- Identifierade hinder och möjligheter för att skapa en mer sammanhållen och personcentrerad strokevård.
- Ökad möjlighet för vårdpersonal att fortbilda sig och samverka över organisatoriska gränser.
- Starkare patientdelaktighet och bättre förutsättningar för återgång till ett fungerande vardagsliv.